

Gemeente van Jezus Christus,

Het thema van deze preek is: Kijk! Laat je verrassen door het werk van Gods Geest. Een mooi thema aangedragen door de landelijke kerk. Kijk! Laat je verrassen door het werk van Gods Geest. Een vraag die bij mij opkomt als ik dat thema hoor is: wanneer ben ik voor het laatst verrast door God? Wanneer bent u voor het laatst verrast door God?

Verrassing is, natuurlijk, dat er iets gebeurt waar je van te voren weinig of geen rekening mee hebt gehouden. Je dacht het een, of je dacht er niet echt over na... En toen gebeurde iets onverwachts, iets wat misschien wel geheel ongedacht was... Wanneer bent u voor het laatst verrast door God? Misschien denk je nu aan een mooi iets... Je bad bijvoorbeeld ergens voor... En het werd juist nog mooier dan gehoopt... Of je liep misschien in de natuur... En je werd geraakt door de pracht van de schepping... Of je las in de Bijbel, het zou zomaar een overbekende tekst geweest kunnen zijn, en je werd geraakt door de boodschap... Die juist op dat moment zo ontzettend persoonlijk en waardevol was... God sprak tot jou... Onverwacht... Ongedacht... Verrast door het werk van Gods Geest...

Dat is positieve verrassing. Er bestaat ook zoiets als negatieve verrassing, teleurstelling noemen we dat... Teleurgesteld zijn in God... Het is een onderwerp waar velen ook mee te maken kunnen krijgen... Misschien ben jij dat wel... Misschien ben jij dat wel op dit punt in je leven... Teleurgesteld in God... Je had hoop, je had verwachtingen... Maar het liep anders... Teleurgesteld...

Verrassing en teleurstelling... Twee kanten van dezelfde medaille... Twee kanten van het werk van Gods Geest die we ook tegenkomen in het Bijbelverhaal dat we met elkaar lezen uit Lucas 4. Het is een verhaal waar van alles in gebeurt. In wezen zien we het hele evangelie van Jezus Christus langskomen in een notendop. Het zet mensen in vuur en vlam... Misschien jou ook wel... Maar tegelijkertijd laat het mensen oplaaien van woede... Misschien jou ook wel... Door de verrassingen en teleurstellingen van dit verhaal heen krijgen we een scherpe blik op wie Jezus Christus is, wat Hij gedaan heeft én doet... En waar wij Hem mogen volgen...

Dit verhaal in Lucas 4 kenmerkt het begin van Jezus' werk hier op aarde. Daarmee zet het ook de grondtoon: dit is wat Jezus gaat doen. Eerder in Lucas ging het over de verwachting van Jezus' komst, de jeugd van Jezus. Het werk van Johannes de Doper en de doop van Jezus. Jezus die door de duivel op de proef wordt gesteld... En dan begint het eigenlijk werk van Jezus. We lezen wat we eerder deze dienst ook lezen: 'Vervuld met de kracht van de Geest keerde Jezus terug naar Galilea.' Het onderstreept dat het werk van Christus gedragen wordt door de gehele triniteit. De Vader stuurt de Zoon die in Zijn werk wordt bijgestaan door de kracht van de Heilige Geest.

Dit schept verwachtingen... Vervuld met de kracht van de Geest... Het doet je denken aan Pinksteren. De uitbarsting van geloof. Duizenden mensen die tot geloof komen. Jezus is vervuld met die Geest... Wat zal er gebeuren? Hoge verwachtingen... Het einde van ons verhaal voelt dan misschien als een teleurstelling. Jezus triomfeert niet in Nazaret... Het is eerder een nederlaag. De mensen willen Hem doden... Ze zijn, door Jezus, in woede ontstoken en willen Hem in de afgrond storten... Moord... Stel je dat eens voor. Dit zijn mensen van Nazaret. Mensen die als kind nog met Jezus hebben gespeeld... Buren waar de timmermanszoon Jezus geholpen

heeft met de verbouwing... Ze hebben Jezus zien opgroeien, Hij is één van hen... Ze willen Hem doden... Geen triomf, maar dreiging van de dood.

Hier in Lucas 4, het begin van Jezus' werk, zien we al de schaduw van het kruis van Golgotha die ligt over het leven van Jezus. Uiteindelijk zijn het niet de mensen van Nazaret die Jezus vermoorden, maar het zijn wel de mensen van Gods volk die roepen om de kruisdood van Gods zoon... Verrassing, of teleurstelling? We lezen: 'Vervuld met de kracht van de Geest'. Dit is ook de kracht van de Geest... Toen... en nu...

Als wij denken over de Heilige Geest in onze levens denken we al snel aan Handelingen 2, aan Pinksteren. Grootse en geweldige gebeurtenissen. Dat is de Geest... Maar ook Handelingen 1. De kleine kwetsbare kerk, die bidt, die wacht... De gelovige die misschien angstig is... Zoekend naar de wil van God... Dat heeft ook alles te maken met de Heilige Geest. En dat zet het geheel ook in het juiste perspectief... Want als je de Heilige Geest alleen beperkt tot Pinksteren... Dan is er geen ruimte voor ontkerkelijking... Dan is er geen plek voor geloofsdalen in jouw relatie met God... Dan is er geen plek voor het kruis van Christus... De Heilige Geest helpt ons in de navolging van Jezus. Maar die weg leidt niet altijd tot Pinksteren, soms leidt die weg juist tot het kruis op Golgotha... Soms naar overwinning, soms naar nederlaag... Maar altijd naar Jezus Christus... En daar is het goed. De Heilige Geest leidt ons naar Jezus, Hij helpt ons, Hij leidt ons... Het is goed... En dan wordt je verrast... Keer op keer... Ontdek hoe groots de kracht is van onze God...

Zo ook in onze tekst. Een mensenmenigte wil Jezus doden, maar we lezen: 'Hij liep midden tussen hen door en vertrok.' Een wonder... Jezus leek te sterven, maar Hij ontkwam... Later: Jezus stierf aan het kruis... Maar een wonder, hét wonder, de opstanding. Jezus leeft! Laat je verrassen.

Waarom wilden de mensen in de synagoge in Nazaret Jezus doden? Jezus is op de Sabbat naar de synagoge gegaan. Tijdens een dienst daar is er naast een vaste lezing uit de wet van Mozes, de eerste vijf boeken, ook altijd een lezing uit één van profeten. Jezus leest dit voor en Hij kiest een gedeelte uit het evangelie van Jesaja. Jesaja 61 om precies te zijn: 'De Geest van de Heer rust op Mij, want Hij heeft Mij gezalfd. Om aan armen het goede nieuws te brengen heeft Hij Mij gezonden, om aan gevangenen hun vrijlating bekend te maken en aan blinden het herstel van hun zicht, om onderdrukten hun vrijheid te geven, om een genadejaar van de Heer uit te roepen.' Meestal werd de Bijbeltekst ook uitgelegd, een preek... Maar Jezus lijkt dat niet van plan te zijn. Hij gaat terug naar Zijn plaats. Maar de mensen verwachten meer... Juist ook omdat het Jezus is... Aan het begin van onze tekst stond: 'Hij gaf de mensen onderricht in hun synagogen en werd door allen geprezen.' Nu in zijn thuisdorp zou Hij toch ook uitleg geven? Alle ogen Zijn op Jezus gericht...

En dan komt er toch een preek. Een preek van één zin: 'Vandaag is de schrifttekst die jullie gehoord hebben in vervulling gegaan.' 'Allen betuigden Hem hun bijval en verwonderden zich over de genaderijke woorden die uit zijn mond vloeiden'. Het spreekt aan. Natuurlijk spreekt het aan. In de tekst gaat het over de Messias. Het komt er op neer dat Jezus zegt dat Hij de Messias is. Wat de mensen er ook van vinden: dit is goed voor het dorp. Het gehucht Nazaret gaat bekendheid tegemoet. En anderen zullen het ongetwijfeld ook mooi en persoonlijk hebben aangetrokken. Het is een boodschap van goed nieuws, van vrijheid...

Maar dan... Weer een verrassing... Jezus gaat verder met preken. Hij kiest er niet voor om de waardering van de mensen vast te houden, maar Hij gaat de tekst toepassen. De tekst was:

'De Geest van de Heer rust op Mij, want Hij heeft Mij gezalfd. Om aan armen het goede nieuws te brengen heeft Hij Mij gezonden, om aan gevangenen hun vrijlating bekend te maken en aan blinden het herstel van hun zicht, om onderdrukten hun vrijheid te geven, om een genadejaar van de Heer uit te roepen.' Nu gaat Jezus verduidelijken wie de armen zijn, wie de gevangenen zijn, de blinden, de onderdrukten... En dat is een grote teleurstelling... Want Jezus noemt twee Bijbelse voorbeelden, verrassingen in die tijd. De profeet Elia werd niet gestuurd naar een weduwe in Israël, maar in Sidon... Een heiden... En in de tijd van Elisa waren er in Israël veel mensen die melaats waren, huidvraat hadden... Niemand werd van hen wonderlijk genezen... Maar wel Naäman, de vijandige generaal, een heiden...

Israël dacht een alleenrecht te hebben op God. Ze zijn immers het volk van God... Maar Jezus is er juist ook voor de mensen uit de heidenvolken, voor ons... Door Christus is iedereen welkom bij God. Na Zijn sterven scheurt het voorhangsel in de tempel. God laat zich niet langer beperken tot één plek, tot één volk, maar is voor iedereen... Kijk! Laat je verrassen door het werk van Gods Geest.

Verrassen? Of een teleurstelling? De mensen van het volk van God, de dorpsgenoten van Jezus, willen de Messias vermoorden... Jezus ontkomt... Jezus gaat door met Zijn werk... Door met Zijn missie...

Wat is de missie van Jezus? Dat hoorden we Jezus zeggen in deze tekst: 'De Geest van de Heer rust op Mij, want Hij heeft Mij gezalfd. Om aan armen het goede nieuws te brengen heeft Hij Mij gezonden, om aan gevangenen hun vrijlating bekend te maken en aan blinden het herstel van hun zicht, om onderdrukten hun vrijheid te geven, om een genadejaar van de Heer uit te roepen.'

Het gaat allereerst over Jezus zelf... Tot driemaal toe horen we Jezus zeggen: 'mij' De Geest rust op Mij, Hij heeft Mij gezalfd, heeft Hij Mij gezonden... Het gaat over armen het goede nieuws brengen, gevangenen hun vrijlating, blinden herstel van zicht, onderdrukten hun vrijheid, genadejaar van de Heer uit te roepen... Letterlijk, Jezus geneest bijvoorbeeld blinden, maar meer nog geestelijk... Wij zijn de armen, de geestelijk armen die het goede nieuws horen... Wij zijn de gevangenen die bevrijd worden, de blinden die mogen zien, de onderdrukten die bevrijd worden... Het genadejaar is het jubeljaar waarin voor eeuwig al onze schuld aan God is kwijtgescholden en we hersteld met God zullen leven... Dit is het hele evangelie in een notendop... Dit is de missie van Jezus... Voor ons... En voor de mensen om jou heen...

Wat is de missie van Jezus? En daarmee de missie van God, van de Heilige Geest... Van de kerk... Van jou... Misschien denk je dat het verschillende dingen zijn... De missie van Jezus is om te sterven en op te staan... De missie van de Geest is om de kerk te helpen... En de missie van de kerk is om God te dienen en over Jezus te vertellen... Dat klopt allemaal... Maar het zijn geen verschillende missies. Het is onderdeel van één en dezelfde missie. De missie van God met deze wereld. Een missie van liefde... Waar wij volledig aan mee mogen doen...

Dit is de missie, de missie van Jezus, onze missie: 'De Geest van de Heer rust op Mij, want Hij heeft Mij gezalfd. Om aan armen het goede nieuws te brengen heeft Hij Mij gezonden, om aan gevangenen hun vrijlating bekend te maken en aan blinden het herstel van hun zicht, om onderdrukten hun vrijheid te geven, om een genadejaar van de Heer uit te roepen.' En, verrassing, dit vertelt ons ook wat de missie vrij expliciet niet is... Want Jezus stopt midden in een zin... Halverwege een zin stopt Jezus met lezen en geeft de boekrol terug... Dat is opvallend... Wat leest Jezus niet voor? We lezen: 'om een

genadejaar van de HEER uit te roepen' En Jezus stopte voor: 'en een dag van wraak voor onze God'. Het was in de tijd van Jezus een geliefde voorzegging. God zal wraak nemen... Wraak op de heidenvolken dachten veel Joden. Jezus laat dit onderdeel van de profetie achterwege. Bij deze komst is dit nog niet aan de orde... Sterker nog, Jezus komt dus juist ook voor de heiden volken... Voor jou, mij... Voor ons...

En nu zitten wij hier... Misschien geloof je al heel wat jaar, misschien nog maar kort, of je bent nog zoekend... Jezus brengt ook aan jou goed nieuws en wanneer je dat aanneemt word je een gelovige, een christen en word je missiedrager van die grote missie... Jij... En wij als kerk... Dat is wat missionair zijn is... Dat je een drager, een uitvoerder bent van die missie... Jezus zegt: 'Zoals de Vader Mij heeft uitgezonden, zo zend Ik jullie uit.' Na deze woorden blies Hij over hen heen en zei: 'Ontvang de heilige Geest.'

Als wij denken aan missionair zijn dan denk je misschien al snel aan op een zeepkistje op de markt luidkeels het goede nieuws te verkondigen... En ja, dat klopt, evangeliseren is een wezenlijk onderdeel van missionair kerk zijn... Maar tegelijkertijd is missionair zijn veel breder... En niet iedereen heeft de gave ontvangen om op een plein voor een onbekend publiek over Jezus te vertellen... En als jij die gave niet hebt, dan is dat ook echt niet wat God van jou vraagt... Anders had Hij jou die gave wel gegeven.

Tegelijkertijd hebben alle gelovigen gaven gekregen om missionair te zijn én is dat ook onze roeping... Wat is missionair zijn? Als je missionair bent dan sluit je aan bij Gods missie voor deze wereld. Dat is aan mensen het goede nieuws brengen... Dat is óók om onze minderbedeelde naasten te helpen. Dat noemen wij ook wel diaconaat. Maar net als dat evangeliseren onderdeel is van missionaire kerk-zijn zo is ook diaconaat onderdeel van missionair kerk-zijn. Het schijnt Franciscus van Assisi geweest te zijn die gezegd heeft: 'Verkondig het evangelie, desnoods met woorden'. In daden verkondigen wij ook het evangelie... En Franciscus zegt desnoods met woorden... De Bijbel leert ons om alle gaven en talenten die wij ontvangen hebben in te zetten voor Gods missie. Dus met woorden, met daden, met heel je leven.

Ik denk dat dat ook de drieslag is van een missionair leven... Allereerst leef christelijk... Dan ben je al een licht in de wereld. Mensen haken af als ze gelovigen schijnheilig vinden, en ze haken aan als ze christenen liefdevol vinden... Ten tweede zet je in voor de naaste... Diaconaat noemen we dat ook wel... En ten derde wees er klaar voor om over Jezus, over het evangelie te vertellen. Niet opdringen, maar uitdragen... Het één versterkt het ander en de ander kan niet zonder de één. Het is een driehoek: Leven, daden, vertellen. Dat is missionair leven. Sluit aan bij de missie.

En dan... Dan volg je Jezus... Dan zul je merken dat de Geest van de Heer ook rust op jou... Dan is het thema: 'Kijk! Laat je verrassen door het werk van Gods Geest.' Niet slechts het onderwerp van een preek, of onderdeel van de kerk... Dan is dat jouw leven... Laat je verrassen... Steeds weer... Steeds meer... Ontdek hoe God werkt in deze wereld... Sluit bij Hem aan... Laat je verrassen... Soms anders dan gehoopt, maar vaak verrast door de kracht van Gods Geest... Juist ook nu in deze tijd... Ga achter Jezus aan... Jij... Wij als kerk... Ga achter Jezus aan. En dan: 'Kijk! Laat je verrassen door het werk van Gods Geest.' Halleluja, amen.

Met eventuele reacties op deze preek kunt u terecht bij ds. Stefan Honing. stefanhoning@gmail.com of 06-48883410